

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ปัจจัยทำนายพฤติกรรมกรรมการป้องกันภาวะน้ำตาลในเลือดสูงของ
ชื่อผู้เขียน	ผู้สูงอายุโรคเบาหวานที่ไม่สามารถควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด
ระดับปริญญา	นางณัฐธยาน์ ประเสริฐอำไพสกุล
สาขาวิชา/คณะ/มหาวิทยาลัย	พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว คณะพยาบาลศาสตร์
	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เกษร สำเภาทอง
	อาจารย์ ดร. ชดช้อย วัฒนนะ
ปีการศึกษา	2550

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงทำนายครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์และอำนาจการทำนายของปัจจัยคัดสรรต่อพฤติกรรมกรรมการป้องกันภาวะน้ำตาลในเลือดสูงของผู้สูงอายุโรคเบาหวานที่ไม่สามารถควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยเบาหวานสูงอายุที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็นโรคเบาหวานชนิดที่ 2 และขึ้นทะเบียนผู้ป่วยเบาหวานที่โรงพยาบาลภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีผลการตรวจระดับน้ำตาลในพลาสมาจากหลอดเลือดดำหลังอดอาหารมากกว่า 140 มิลลิกรัมต่อเดซิลิตร ตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไปในระยะเวลา 6 เดือน จำนวน 140 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่มหลายขั้นตอน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามปัจจัยคัดสรรต่อพฤติกรรมกรรมการป้องกันภาวะน้ำตาลในเลือดสูง และแบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการป้องกันภาวะน้ำตาลในเลือดสูง ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 ท่าน ทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในผู้ป่วยเบาหวาน จำนวน 30 ราย และคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดภาวะน้ำตาลในเลือดสูงเท่ากับ .69 การรับรู้ความรุนแรงของการเกิดภาวะน้ำตาลในเลือดสูง เท่ากับ .73 การรับรู้ประโยชน์ของการปฏิบัติพฤติกรรมป้องกันภาวะน้ำตาลในเลือดสูง เท่ากับ .36 การรับรู้อุปสรรคต่อการปฏิบัติพฤติกรรมป้องกันภาวะน้ำตาลในเลือดสูง เท่ากับ .76 และปัจจัยกระตุ้นการปฏิบัติพฤติกรรมป้องกันภาวะน้ำตาลในเลือดสูงเท่ากับ .84

ส่วนแบบสอบถามพฤติกรรมกำบังกันภาวะน้ำตาลในเลือดสูง ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .76 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมการกำบังกันภาวะน้ำตาลในเลือดสูง ของกลุ่มตัวอย่างโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
2. ปัจจัยคัดสรรที่นำมาศึกษาทั้งหมด มีอย่างน้อย 1 ตัวที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกำบังกันภาวะน้ำตาลในเลือดสูงของผู้สูงอายุโรคเบาหวานที่ไม่สามารถควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($R = .509, p < .001$) โดยอธิบายการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการกำบังกันภาวะน้ำตาลในเลือดสูงของผู้สูงอายุโรคเบาหวานที่ไม่สามารถควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดได้ร้อยละ 25.9
3. ปัจจัยคัดสรรที่สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการกำบังกันภาวะน้ำตาลในเลือดสูงของผู้สูงอายุโรคเบาหวานที่ไม่สามารถควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ปัจจัยกระตุ้นต่อการปฏิบัติพฤติกรรมกำบังกันภาวะน้ำตาลในเลือดสูง การรับรู้ประโยชน์ของการปฏิบัติพฤติกรรมกำบังกันภาวะน้ำตาลในเลือดสูง และรายได้ มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (β) ต่อพฤติกรรมการกำบังกันภาวะน้ำตาลในเลือดสูง เป็น .376, .213 และ -.187 ($p < .001, .05$ และ .05) ตามลำดับ

จากผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่าการจัดบริการคลินิกโรคเบาหวาน ควรส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ป่วยรับรู้ประโยชน์ของการกำบังกันภาวะน้ำตาลในเลือดสูงที่เหมาะสม รวมทั้งการนัดผู้ป่วยมารับการตรวจต่อเนื่อง โดยแพทย์ พยาบาล ให้คำแนะนำการปฏิบัติตนด้วยความเป็นกันเอง เปิดโอกาสให้ผู้ป่วยมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับผู้ป่วยเบาหวานด้วยกัน จัดสถานที่ให้มีความสะดวกในการเข้ารับบริการ และส่งเสริมให้ครอบครัวมีส่วนร่วมกระตุ้นการปฏิบัติพฤติกรรมในควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วย โดยคำนึงรายได้ของผู้ป่วยร่วมด้วย จะช่วยให้ผู้ป่วยเบาหวาน มีพฤติกรรมการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันภาวะน้ำตาลในเลือดสูงดีขึ้น